

Asia: VN/26666/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi ammattikorkeakoululain ja opintotukilain muuttamisesta (kaksoistutkintouudistus)

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan näkemykset ammattikorkeakoululain ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutusta koskevista muutoksista

Opetus- ja kulttuuriministeriön korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi koskien ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutusta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ammattikorkeakoululakia. Lakia muutettaisiin siten, että ensihoitajakoulutus,

terveydenhoitajakoulutus ja kätilökoulutus eivät olisi jatkossa tutkintoon johtavaa koulutusta, vaan niitä toteutettaisiin kyseisiä koulutuksia koskevien ammattikorkeakoululakiin lisättävien uusien säännösten nojalla.

Lakiuudistus esittää, että ensihoitajakoulutuksen ja kätilökoulutuksen tavoitteellinen suoritusaika olisi jatkossa puolitoista (1,5) lukuvuotta ja terveydenhoitajakoulutuksen yksi (1) lukuvuosi. Ensihoitajakoulutusta ja terveydenhoitajakoulutusta annettaisiin yhtenäisenä koulutuksena sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinnon, johon liitetään tutkintonimike sairaanhoitaja (AMK), kanssa. Ensihoitaja- ja terveydenhoitajakoulutusta annettaisiin erikseen suoritettavana koulutuksena myös niille, joilla on jo sairaanhoitajan koulutus. Kätilökoulutusta annettaisiin sairaanhoitajakoulutuksen suorittaneille. Muutoksen tavoitteena on sujuvoittaa koulutuspolkuja ja nopeuttaa näihin ammatteihin valmistumista ja käytettävissä olevien resurssien käyttöä.

SOTEKO-hankkeen loppuraportissa vuonna 2023 on todettu, että sosiaali- ja terveysalan korkeakoulututkinnon suorittaneista merkittäväällä osalla on jo aiemmin suoritettu saman alan korkeakoulututkinto. Erityisen paljon heitä on ensihoitajan, terveydenhoitajan ja kätilön koulutuksen suorittaneiden joukossa. Usean alan korkeakoulututkinnon suorittaminen vie korkeakoulututkintoon johtavia koulutuspaikkoja niiltä, joilla ei vielä korkeakoulututkintoa ole suoritettuna. Loppuraportissa

todetaan, että nykyinen voimassa oleva koulutusrakenne pidentää koulutuspolkuja ja lyhentää työuria ja näin osin vahvistaa olemassa olevaa henkilöstövajetta sosiaali- ja terveysalalla.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueella suhtaudumme positiivisesti siihen, että alamme ammattilaisten tutkintoon johtavia koulutuksia, tarkastellaan toteuttamisen näkökulmasta ja toteuttamistapoihin tehdään tarvittavia uudistuksia, jotta alan ammattilaisten riittävyttä turvattaisiin ja alan houkuttelevuus säilyisi. Tutkintoon johtavan koulutuksen tulee olla järjestämisen näkökulmasta sujuvaa ja palvella myös työelämän tarpeita.

Katsomme, että luonnosvaiheessa olevan lakiuudistuksen avulla tapahtuva koulutusrakenteen uudistaminen on perusteltua myös siltä osin, että alan

ammattilaisten ammattiin valmistuminen nopeutuisi koulutuspolkujen nopeutuessa ja päällekkäisten korkeakoulututkintojen suorittamiselta välttyttäisiin. Tämä sujuvoittaa työvoiman saatavuutta ja riittävyttä. Työnantajan näkökulmasta koulutusrakenteen muutos mahdollistaisi myös sujuvamman urakehityksen, jolla vahvistettaisiin alan veto- ja pitovoimaa, jota sosiaali- ja terveysalalle tarvittaisiin.

Kätilökoulutus on olennainen osa suomalaista terveydenhuoltoa. Nykyinen tutkinnon suorittaminen vaatii ajallisesti 4,5 vuotta ja johtaa sekä kätilön että sairaanhoitajan tutkintoon. Opinnot sisältävät laajasti teoriaa ja käytännön harjoittelua raskauden, synnytyksen sekä vastasyntyneiden hoidon osalta sekä

perhesuunnittelun, seksuaaliterveyden ja naistentautien osalta. Työn kehityksessä korostuvat perheiden monimuotoisuus, digitalisaatio, moniammatillinen yhteistyö sekä jatkuva osaamisen päivittäminen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö teettämän selvityksen pohjalta tarkasteltiin erilaisia tapoja toteuttaa kätilökoulutus jatkossa. Selvityshenkilöt ehdottavat koulutuksen toteuttamista jatkossa osana ylempää ammattikorkeakoulututkintoa (YAMK). Päijät-Hämeen hyvinvointialueella näemme tämän olevan hyvä vaihtoehto, tällä varmistettaisiin osaltaan riittävä hakijoiden määrä, kun koulutuksen kokonaiskesto on noin viisi (5) vuotta.

Terveydenhoitaja- ja ensihoitajakoulutukseen esitetyt muutokset ovat mielestämme perusteltuja. Kokonaisuudessaan uudistus selkeyttäisi ja yhtenäistäisi koulutusrakenteita tarvittavalla tavalla. Tärkeää on, että koulutusten opetussuunnitelmia tehdessä kuullaan työelämästä nousevia tarpeita ja varmistetaan näin tulevien ammattilaisten riittävä osaamisen laatu ja pätevyys.

Lausunnonantajan näkemykset ammattikorkeakoululain ammatillista opettajankoulutusta koskevista muutoksista

Lausunnonantajan näkemykset opintotukilain muutoksista

Kannatamme näkemyksiä lain muuttamisesta jatkossa siten, että myös ensihoitaja-, kättilö- ja terveydenhoitajakoulutus olisivat opintotukeen oikeuttavaa koulutusta. Samoin kannatamme sitä, että opintolainansaaja olisi oikeutettu opintolainahyvitykseen suorittaessaan opintolainahyvitykseen oikeuttavan tutkinnon suorittamisajassa sairaanhoitajan tutkinnon (AMK) lisäksi ensihoitaja-, kättilö- tai terveydenhoitajakoulutuksen.

Viljakainen Maarit

Päijät-Hämeen hyvinvointialue - Henkilöstön kehittämisspäällikkö Satu Frisk